

De Geheimebewaarder

Judith Cutler

De
Geheimenbewaarder

roman

LIBRION | SLIEDRECHT

Nartex Crimeboeken

Misdaad op of rond het kerkelijk erf

In de Nartex-reeks verschijnen detective romans en thrillers die zich afspelen op of rond het kerkelijk erf, met een speurder die meestal actief betrokken is bij het kerkelijk en/of maatschappelijk werk. (De nartex is het voorportaal van een basiliek.)

NUR 332

ISBN 978-90-5290-030-8

Nederlandse editie © 2011 Librion
Postbus 217, 3360 AE Sliedrecht, tel. 0184-410224
Librion is een imprint van Merweboek

www.librion.nl

Originally published in English by Allison & Busby Ltd, London
under the title *The Keeper of Secrets*
Copyright © 2007 by Judith Cutler

Vertaald uit het Engels door: Tobya Jong

Omslagillustratie: Pryzmat / Dreamstime
Fotobewerking: Line-Art, Dordrecht
Foto Nartex reeks: Pixelio

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Richard Hoggart, wiens inspirerende onderwijs mijn leven veranderde, evenals dat van iedere andere student die zo gelukkig was om door hem beïnvloed te worden.

PROLOOG

Voorjaar, 1810

De vogel die ik zag, heen en weer fladderend tussen de bomen, op weg naar haar onzichtbare nestplaats, was van het soort Sylviidae – een zangvogel. In het schemerige licht dat tussen de majestueuze bomen door naar beneden dwarrelde kon ik niet zien of het een rietzanger of een braamsluiper was.

Ik besloot zo voorzichtig mogelijk in haar richting te sluipen, in de hoop dat ik haar van dichterbij zou kunnen bekijken – en misschien zelfs haar nest vinden.

Daar! Ik was er bijna! Een braamsluiper, inderdaad, met het materiaal waarmee ze haar nest zou bouwen in haar snavel – zachte, ragdunne draadjes, zwevend op de wind terwijl ze doelbewust op een lijsterbes afvloog. De draad was rood.

Durfde ik nog dichterbij te sluipen?

Nu, terwijl de vogel op weg ging om nog meer nestmateriaal te verzamelen, bereikte ik mijn beoogde doel – haar nest. Een wonder van vakmanschap, zelfs bekleed om eerst de eitjes en straks de jongen te kunnen beschermen. Zoveel had ik wel verwacht. Maar nu zag ik wat ik al vreesde, dat de bekleding niet bestond uit grijs-groen gras, maar uit iets wat zacht en rood was. Ik stak mijn hand uit om het aan te raken. Ach, nee – het was zacht en fijn als haar. Het wás haar.

Waar was het vandaan gekomen? Ik nam één enkel draadje tussen mijn vingers. Die glans, die schittering, hoe zou ik die niet herkennen? Betekende dat – ? Terwijl tot me doordrong dat het het hare was, werkelijk het hare, wierp ik mijn hoofd achterover en jankte als een wild beest, net zo lang tot mijn pijn langs de heldere voorjaarshemel weerklonk.

I

Ik mijmerde over mijn toekomst, gezeten in de kamer die men mij zo vriendelijk had toegewezen in de oostelijke vleugel van Moreton Priory, toen ik de bloedstollende angstkreet hoorde. Ik vloog de hal in en zag een roodgouden waterval van haar, glanzend in het licht van de ondergaande zon, uitwaaiierend over de vloer. Ruwe handen hielden het in een wrede greep terwijl het meisje probeerde te ontkomen aan de ongewenste omhelzingen van haar belager.

Hoewel het nog vroeg in de avond was, was hij zwaar beschonken, al te ver heen om aandacht te besteden aan mijn dringende vermaningen of los te laten toen ik het arme meisje uit zijn armen probeerde te rukken. Ik kon maar één ding doen. Ik gaf hem een stomp in zijn gezicht, alles wat ik van Tom Cribb geleerd had samengevoegd tot één enkele dreun.

Hij viel bewusteloos, of in elk geval bijna – aan mijn voeten. Het meisje – een dienstmeisje, al bezig om haar haar terug te stoppen onder een onflatteuze hoofddoek – deinsde terug, zo ver mogelijk bij deze ellendeling vandaan, haar rug tegen de antieke lambrisering gedrukt. Haar tengere lichaam schokte van haar intense, droge snikken. Ik vreesde een zenuwinzinking en zou onmiddellijk een andere bediende zijn gaan halen als ze mijn hand niet had vastgegrepen en mij smekend had aangestaard.

‘Je bent nu veilig,’ stelde ik haar gerust, wijzend op de bewegingloze jongeman, die veel jonger was dan ik eerder gedacht had.

‘U hebt hem gedood, meneer. En u bent nog wel een dominee!’ riep ze uit.

‘Dood! Hij is niet dood, die ongemanierde vlegel. Kijk, hij beweegt al weer. Welke kamer is de zijne?’

Ze wees. Ik duwde de deur open met mijn schouder, greep het sujet in zijn nekvel en bij de onderkant van zijn bretels en

sleepte hem bij haar vandaan. Inmiddels was hij voldoende bij kennis om de deur zelf achter zich dicht te schoppen.

‘Dat kost me mijn betrekking!’ fluisterde ze.

‘Heeft hij u pijn gedaan?’ Ik hielp haar overeind.

Ze trok het kraagje van haar jurk netjes recht en streek haar schort glad. ‘Wat als hij zich beklaagt bij Lady Elham? Ik zal weggestuurd worden! En wat komt er dan van mij terecht?’ besloot ze, haast in tranen.

‘Wat is je naam?’ Ik overhandigde haar mijn zakdoek op het moment dat zij de zoom van haar schort naar haar ogen bracht,

‘Lizzie, meneer.’ Ze streek over haar kleding, alsof ze nog steeds inzat over haar gehavende toestand, en maakte een kleine buiging. Ze was lang voor een vrouw, maar niet slungelig of overdreven fors. Zeker niet, haar figuur was een en al perfectie; iets wat de eenvoudige kleding die een dienstmeisje nu eenmaal droeg niet kon verhullen. Haar teint was licht, zoals vaak het geval is bij mensen met haar in een kleur waar de schilder Titiaan trots op geweest zou zijn. Haar ogen hadden de blauw-groene schittering van de zee en ondanks haar lage staat was haar stem zo lieflijk en zacht als honing – de droom van iedere dichter.

‘Er zal je niets overkomen. Ik zal namelijk met Lady Elham spreken en haar vertellen wat ik hier gezien heb. En als die lafb—’

‘Lord Hednesford, meneer—’

‘Als hij ooit nog één vinger uitsteekt, naar u of naar een van de andere jongedames hier, dan krijgt hij met mij te maken. Begrijp je dat?’

Mij begrijpen was één ding, mij geloven iets heel anders. En hier stond ik dan. Wat moest ik nu doen? Zes maanden geleden had ik haar een halve guinea in de hand gedrukt en haar haars weegs gestuurd, met het dringende advies om hier vooral niet meer aan te denken; een advies dat ik zelf ook ter harte genomen zou hebben. Dat was ook alles wat ze verwacht had. Maar nu stond ik hier voor haar als geordend geestelijke, wat duidelijk zichtbaar was aan mijn witte boord. Hoorde een predikant tijdens zijn eerste avond in zijn nieuwe parochie zo’n

meisje te zegenen? Of moest ik vragen of ze een trouwe kerkbezoekster was? Wat ik in elk geval niet moest doen was hier als aan de grond genageld blijven staan, volledig in de ban van haar schoonheid. Ik slikte.

‘Jawel, meneer. Dank u, meneer. Mag ik nu gaan, meneer?’

‘Natuurlijk, Lizzie. Maar zeg wel tegen de huishoudster dat ze in het vervolg iemand anders stuurt om het haardvuur van Lord Hednesford aan te steken en hem water te brengen. Vraag het haar. Zeg tegen haar dat ik tegen je gezegd heb dat je het haar moest vragen.’ Inmiddels voelde ik me haast net zo ongemakkelijk als zij en ik probeerde de situatie te redden door een buiging voor haar te maken – alsof ze een dame was met wie ik zojuist gedanst had.

Ze draaide zich om en vluchtte de hal door, de trap af.

Ik keerde terug naar mijn kamer, trok de deur zachtjes achter me dicht en ging zitten, mijn hoofd in mijn handen. Had ik het verkeerd gedaan? Mocht een geestelijke ooit zijn toevlucht nemen tot geweld? De stekende pijn in mijn knokkels zei wel iets over de kracht waarmee ik geslagen had.

Er klonk een klop op mijn deur.

‘Ik dacht dat u hier wellicht behoefte aan had, meneer,’ kondigde de dienstknecht aan terwijl hij een kan heet water naar binnen droeg. Zijn gezicht verried niets. ‘Kan ik u misschien van dienst zijn met basilicumpoeder, meneer?’

‘Ik denk het niet.’ Maar terwijl ik mijn handen afsponste, kon ik een huivering van pijn nauwelijks onderdrukken. ‘Is er iemand die zich ontfermt over Lord Hednesford?’

‘Ik zou zo denken dat wij hem kunnen overlaten aan de goede zorgen van zijn eigen bediende, meneer. Denkt u niet?’

Ondanks mijn protesten bestrooide hij de geschaafde plekken met het poeder dat hij ter hand had genomen. ‘Het dienstmeisje beweert met klem dat de edele heer – een vriend van de jonge Lord Chartham, de erfgenaam van Lord Chartham, meneer – zich verre van adellijk gedragen heeft, meneer, en dat u haar uit zijn greep gered hebt.’

‘Ze vertelt de waarheid, niets meer, niets minder. Ik vertrouw erop dat niemand aan haar woord zal twijfelen?’

‘Ik zal meneer Davies van de ware toedracht op de hoogte stellen, meneer.’

Davies was de rentmeester van de Elhams, en degene die voorbereidingen had getroffen voor mijn verblijf hier in Moreton St Jude. Het warme onthaal had ik te danken aan Lady Elham, een verre maar vrijgevighe nicht van mijn moeder.

‘Dank u.’

‘Ik begrijp dat u wat betreft uw eigendommen te maken hebt gehad met een kleine tegenslag?’

‘Dat klopt – als het spoorloos verdwijnen van twee bagagewagens vol meubilair, kleding en boeken tenminste een kleine tegenslag genoemd kan worden.’

‘Ongetwijfeld een ongelukje met een as of een koetswiel, meneer.’

‘Ongetwijfeld. Maar ondertussen kan ik niet anders dan gebruik maken van de gastvrijheid van Lady Elham, zoals u kunt zien. Gelukkig had ik mijn reiskoffer meegenomen in het rijtuig.’

Ik had het erop kunnen wagen en een kamer kunnen nemen in de armzalig ogende herberg van Moreton St Jude, de *Silent Woman*, gevestigd aan het dorpsplein tegenover de pastorie, mijn nieuwe en nu nog leegstaande verblijf. Mijn ervaringen van de afgelopen nacht, met een vergelijkbare gelegenheid, weerhielden me daar echter van.

Deze eerste reis zonder de luxe omstandigheden die ik van huis uit gewend was en het feit dat ik niet langer in de beste koetshuizen overnachtte – in een bed dat was opgemaakt met mijn eigen beddengoed – had me in elk geval één belangrijke ontdekking opgeleverd. Ik besepte voor het eerst dat mijn beslissing om afscheid te nemen van het gemakkelijke, luxueuze leventje dat de rest van mijn familie leidde ook een gebrek aan altijd beschikbaar comfort betekende. Mijn slaapvertrek, recht boven de gelagkamer, was gevuld met het doordringende stemgeluid van onbehouwen boeren en de stank van de goedkope tabak waarmee de dronkenlappen hun pijpen vulden. Toen het beneden stil geworden was, begon de herrie boven mij, op de zolderkamer waar de bedienden woonden. Toen slaap uiteinde-

lijk tot de mogelijkheden zou kunnen behoren, ontdekte ik dat het smerige bed met het doorgezakte matras niet voor mij alleen was, maar dat ik het deelde met een verscheidenheid aan gemeen stekende of bijtende insecten.

‘Sta mij toe om uw valies uit te pakken, meneer.’

‘Hartelijk dank.’

‘Ik neem aan dat uw persoonlijke bediende tegelijk met uw andere bezittingen vermist geraakt is, meneer?’ Hij dreutelde heen en weer, schudde hier en daar wat op en streek hier en daar wat glad. Het duurde niet lang of hij had al mijn kleding en toebehoren netjes opgeborgen, hoewel ik vast van plan was om niet langer dan één nacht gebruik te maken van de gastvrijheid van de familie Elham.

Ik keek hem doordringend aan. Hij was niet veel ouder dan ik, misschien begin dertig, maar hij had nu al de onopvallende houding van een goede kamerdienaar ontwikkeld. Tot mijn ongenoegen wist ik zijn naam niet.

Op dat moment, alsof hij mijn gedachten las, boog hij – maar niet overdreven. ‘Sutton, meneer.’

‘Helaas, Sutton.’ Ik glimlachte. ‘Mijn persoonlijke bediende en ik hebben afscheid moeten nemen. Een dorpsdominee heeft een man nodig – of liever, een vrouw – die van alle markten thuis is, in plaats van iemand die zich enkel en alleen toelegt op de zorg voor zijn kleding. Het enige wat ik nodig heb is een huishoudster die ook de weg weet in de keuken.’

‘En een dienstmeisje dan? En een stalknecht?’

Ik kon mijn lachen niet inhouden. ‘Sutton, je lijkt vastbesloten mijn nederige onderkomen van de kelder tot de zolder te vullen. Een stalknecht heb ik echter niet meer nodig. Jem Turbeville geniet op ditzelfde moment van de gastvrijheid hier beneden.’

Uit zijn knikje bleek enige goedkeuring. ‘Een heer moet om zijn positie denken, meneer,’ hield hij vol.

Heel even dacht ik dat hij nog iets zou zeggen, maar hij hield zich in plaats daarvan bezig met het verzamelen van enkele hopeloos gekreukte dassen. ‘Als u verder geen wensen heeft, meneer, zal ik deze voor u onder handen nemen en ervoor zor-

gen dat ze op tijd bij u terugbezorgd worden, ruim voor het diner. Ik neem aan dat u niet van plan bent om een bef te dragen, meneer?’

Ik schudde verlegen mijn hoofd. Ik zou informele avondkledij dragen.

Sutton leek eerder opgelucht dan geschokt. ‘We houden hier stadse etens tijden aan, meneer. Mevrouw ontvangt haar gasten om zeven uur in de Groene Salon. Het diner wordt geserveerd om half acht.

‘Dank je, Sutton.’

‘U bedankt, meneer.’

Suttons bijstand kwam bijzonder goed van pas. Dat realiseerde ik me ten volle toen ik me in de Groene Salon bij mijn medegasten voegde – het grote verschil tussen hen en mij dat zij door de vrouw des huizes *uitgenodigd* waren – en me verbaasde over de volmaakte elegantie van dit vertrek, gedomineerd door familieportretten.

Lady Elham ontving me allerhartelijkst en ik maakte een beleefde buiging. Ze was een bijzonder aantrekkelijke vrouw, hoewel ik de hulp van een van mijn zusters nodig gehad had om vast te stellen of haar vlammend rode lokken – deels verborgen onder een donkerbruine tulband die ze, naar ik aannam, droeg om Lord Byron een plezier te doen – aangeboren waren of kunstig geverfd. Ze ging gekleed in een donkergroene avondjurk met een zijden overjurk, in precies dezelfde teint als de wandkleden in de salon, en het geheel werd afgemaakt met een zware ketting van smaragd. Ze vertoonde een griezelige gelijkenis met een portret dat achter haar aan de muur hing – een betoverende, sensuele jongedame, kunstig vastgelegd door Lely.

‘Luister, neef Tobias – want ik weiger pertinent u dr. Campeon te noemen; men zou u nog verwarren met een arts. “Eerwaarde” is veel te formeel en wat betreft “dominee” ...’ Ik vond het wel prettig om dominee genoemd te worden, maar ik besloot om het geheim van mijn doctorstitel vanaf nu voor mezelf te houden. ‘Neef Tobias,’ ging ze verder, ‘mag ik u voorstellen aan mijn echtgenoot?’

Met weinig enthousiasme van zijn kant, tenminste, die indruk had ik, maakten Lord Elham en ik een buiging naar elkaar. Hij was gekleed in een kostuum, net als ik en alle andere oudere mannen die aanwezig waren. Alleen zijn zoon, Lord Chartham, droeg een pantalon. Chartham was een onaangenaam, nukkelig joch dat mij brutaal aanstaarde en zich ongetwijfeld afvroeg of hij zich een opmerking kon permitteren over wat hij waarschijnlijk beschouwde als de mishandeling van zijn vriend, Hednesford. Hednesford zelf was in geen velden of wegen te bekennen.

Toen we plaatsnamen in de imposante eetzaal, zelfs voorzien van een reusachtige Tudor haard, hoopte ik dat ik tijdens dit samenzijn gelegenheid zou krijgen om kennis te maken met een aantal van mijn nieuwe parochianen, maar de jongedames die naast mij zaten waren ook gasten, nichtjes van Lord Elham en afkomstig uit Cornwall. Beiden vonden de keuze die ik wat betreft mijn levensinvulling gemaakt had bedroevend onromantisch, om maar niet te spreken over de financiële vooruitzichten. Ze waren allebei duidelijk van plan om een goed huwelijk te sluiten en omdat ik me ervoor wachtte om mijn achtergrond en familienaam te onthullen, zagen ze in mij niet meer dan een slachtoffer om hun verleidingstechnieken wat op te oefenen. De mogelijkheid tot een gesprek met de heer tegenover mij, jonker Oldbury, werd ernstig belemmerd door een gigantische en bijzonder lelijke pièce de milieu, van het soort dat mijn moeder al lang geleden naar de verste hoek van de zolder had verbannen. Hij bromde iets over de jacht en of ik van plan was om een troep honden te gaan houden, maar verloor zijn interesse op het moment dat ik ontkennend antwoordde.

Mijn nicht stond bekend om de heerlijke maaltijden die in haar huis geserveerd werden. De jongedame aan mijn rechterzijde fluisterde luid en duidelijk dat Lady Elham een Franse chefkok in dienst had, iemand die in ruil voor zijn kookkunsten een fabelachtige vergoeding ontving. De drie gangen die ons werden voorgezet bevestigden dit gerucht. De delicatessen waren afkomstig van zowel het landgoed als de omliggende pachtboerderijen en waren werkelijk voortreffelijk. Het gevo-

gelte, de in roomboter gebakken schorseneren en het zoete nagerecht waren niet te min geweest voor mijn eigen familie, zelfs niet tijdens de meest formele gelegenheden – met dit verschil, dat men in mijn ouderlijk huis nooit een dergelijke maaltijd zou hebben voorgezet aan een gezelschap als dit, bestaande uit slechts twaalf tweekanten. Lady Elham had ongetwijfeld een diepe zucht van opluchting geslaakt toen ze te horen kreeg dat Hednesford onwel geworden was, anders had ze met een oneven aantal gasten aan tafel gezeten – een onbetamelijkheid die haar zwaar gevallen zou zijn.

Eenmaal alleen gelaten dronken de heren een glas port, maar tot mijn grote vreugde duurde dit niet lang. Ik kon me niet langer onttrekken aan de indruk dat het mijn gastheer in ernstige mate ontbrak aan inlevingsvermogen, en dat hij niet in staat was om te praten over iets anders dan de jacht of de wapensport. Zijn zoon, nog steeds ziedend van woede om mijn naar zijn mening ongetwijfeld ongepaste tussenkomst in de schermutseling tussen zijn vriend en het dienstmeisje, droeg zelfs nog minder bij aan het gesprek. Zijn vader merkte tussen neus en lippen door op dat de jongen wegens zijn zwakke gezondheid niet naar school gestuurd was, maar thuis privéles had gekregen. Ik wist uit ervaring dat dat vaak betekende dat zo'n jongen onhandelbaar was. Wat de reden ook was, het ontbrak Chartham aan de sociale vaardigheden en de spontaniteit om op ongedwongen wijze met zijn gelijken om te gaan, iets wat hij op school waarschijnlijk wel geleerd zou hebben. Ondanks de pogingen die men doet om al zijn naasten lief te hebben, moet ik toch toegeven dat ik het moeilijk vond om gevoelens van genegenheid te hebben voor deze roodharige, loslippige, onbehouwen jongeman, wiens genoeg in het vaststellen van de zwakheden van zijn gesprekspartner slechts geëvenaard werd door zijn plezier in het uitbuiten ervan. Misschien een aristocraat van geboorte, maar zeker geen heer in zijn manier van doen.

De andere heren debatteerden over de eigenschappen van een paard dat ik nog nooit gezien had. Ik was verrukt, hoewel dat natuurlijk zeer onbeleefd was, toen jonker Oldbury uit zijn

stoel opstond met de mededeling dat hij voornemens was zich bij de dames te voegen. Chartham kondigde aan dat hij zich de rest van de avond zou terugtrekken. Hij nam echter nog even de tijd om mij bij vertrek klem te zetten in de deuropening en me opzij te duwen.

‘Mooie gast ben je, om mijn vriend een mep te verkopen!’

Ik had heel kinderachtig willen reageren met: ‘Fijne vrienden heb je!’ Maar ik hield me in. In plaats daarvan zei ik zachtjes: ‘Meneer, uw vriend ging zijn boekje te buiten. Ik weet zeker dat hij de jongedame in kwestie morgenochtend zijn excuses zal willen maken, en haar ongemak wellicht zal willen verlichten met een financiële vergoeding.’

‘Betalen omdat je een dienstmeisje hebt aangeraakt!’ Hij wong zich door de deuropening en dat was het dan.

De dames wachtten op ons in de rode salon. Ik moet toegeven dat ik even van mijn stuk was toen ik besepte welk effect mijn binnenkomst op hen had. Het was alsof iemand plotseling een grote pot honing bij een bijenkorf had neergezet. Van het ene op het andere moment was de ruimte gevuld met gonzende vrouwenstemmen. Iemand haalde een harp tevoorschijn, een piano werd opengeklapt en er klonk overduidelijk geritsel van bladmuziek. Zelfs toen de boodschap de ronde deed dat ik niet meer was dan een dorpsdominee, bleven sommige jongedames uitnodigend glimlachen en verleidelijk knipperen.

Ik zou het prettig gevonden hebben om wat voor te lezen, zoals Lady Elham ook voorstelde terwijl ze haar butler opdracht gaf om haar favoriete bundel van Cowper te gaan halen. ‘Een uitzonderlijk begaafde dichter, zeker als je bedenkt dat hij een geestelijke was,’ voegde ze er ondeugend aan toe.

De jonge mensen waren echter niet in de stemming voor pastorale gedichten. Zij hadden veel meer zin in een danspartijtje en men moest wel harteloos zijn om niet te zwichten voor hun smeekbeden om twee lange rijen te vormen.

Toen Lady Elham besloot dat we lang genoeg plezier gemaakt hadden, bestelde ze thee en vlak daarna werden de jeugdige gasten naar hun slaapvertrekken gedirigeerd. Ik kreeg toestemming om mij bezig te gaan houden met de meer manne-

lijke vormen van vermaak; in de bibliotheek, waar de heer des huizes al mopperend een spelletje kaart speelde, of ik kon kiezen voor een potje biljart. Ik was niet erg dol op kaarten, dus zocht ik mijn toevlucht in de biljartkamer. Eén blik was echter genoeg om te ontdekken dat deze ruimte reeds bezet werd door Chartham en Hednesford. Ergens wilde ik mijn discussie met deze laatste graag voortzetten, maar tegelijk besepte ik dat ik beter kon wachten tot ik met hem alleen was. Ik wilde voorkomen dat ik mijn jonge achterneef nog meer tegen me in het harnas zou jagen.

Ik was nog maar net naar boven gegaan, toen ik een zachte klopp op de deur hoorde en Sutton mijn kamer binnenkwam.

Nadat hij zich ervan verzekerd had dat ik geen hulp nodig had bij het uitkleden, wilde hij zich terugtrekken.

‘Dat dienstmeisje, Sutton – is ze volledig hersteld van haar beproeving?’

‘Ik geloof van wel, meneer. Ik heb de vrijheid genomen om mevrouw Beckles, de huishoudster, te adviseren het meisje over te plaatsen naar een andere vleugel, zodat ze haar taken voortaan daar kan uitvoeren, maar mevrouw Beckles bleek zelf al zo’n soort besluit genomen te hebben. Het meisje heeft haar taken tot dusver naar tevredenheid vervuld, zo goed zelfs dat ze geschikt is om dienst te doen als kamenierster voor bezoeksters die hun eigen dienstmeisje niet bij zich hebben. Mevrouw Beckles zal haar verder instrueren.’

Tevreden met deze uitkomst had ik de slaap der rechtvaardigen moeten slapen. Maar enige tijd later ontwaakte ik met een schok, mijn hart bonzend in mijn keel. Had ik een schreeuw gehoord? Ik ging rechtop zitten en spitste mijn oren, alert op elk geluid. Maar er was niets anders te horen dan het kraken en kreunen van de oude balken die zich klaarmaakten voor de nacht, wat me uiteindelijk in slaap suste.

Ik had niet verwacht dat ik mijn gastvrouw de volgende ochtend aan de ontbijttafel zou treffen en Lord Elham had de avond tevoren overduidelijk te veel port gedronken, waardoor hij nu zelfs nog minder spraakzaam was.

Ik voorzag mezelf van een plak overheerlijke ham en riep Corby, de butler, bij me. ‘Zeg eens, was er vannacht sprake van onrust? Ik dacht dat ik iets hoorde – een schreeuw of een gil – ik weet niet precies...’

Ik zou durven zweren dat ik paniek in zijn ogen zag, maar hij zei op opgewekte toon: ‘Meneer, straks gaat u me nog vertellen dat u uit het raam gekeken hebt en een ruiter zonder hoofd over de binnenplaats hebt zien galopperen! Verdraaid,’ ging hij verder, zijn ogen twinkelend van plezier, ‘ik herinner me dat een van de lakeien een maand of wat geleden beweerde dat er iemand via de trap naar beneden geslept was, een monnik of iets dergelijks, met een kap over zijn hoofd. Helaas bleek dat deze bediende zich zo te buiten was gegaan aan de portvoorraad van Lord Elham dat ik hem op staande voet moest ontslaan.’

Corby zou het zeker niet wagen om mij rechtstreeks te beschuldigen van overmatig drankgebruik, maar ik begreep waar hij heen wilde.

‘Maar goed, meneer,’ ging hij verder, ‘ik begreep van meneer Davies – de rentmeester van Lord Elham, meneer – dat de koets eindelijk bij de pastorie is aangekomen. Hij zal zelf toezicht houden op het uitladen van uw bezittingen, maar verzoekt vriendelijk om het voorrecht van uw aanwezigheid. Hij wil natuurlijk niet dat het meubilair in de verkeerde kamers terecht komt, meneer.’

‘Natuurlijk niet. Zou u mijn koetsier opdracht willen geven om voor te rijden over – laten we zeggen – een half uur? En wilt u Sutton op de hoogte stellen van mijn vertrek?’

Hij maakte een buiging en draaide zich om, en ik voelde opnieuw een steek in mijn binnenste. Mijn hele leven had ik maar een vinger hoeven verroeren en mijn bevelen werden opgevolgd. Nu zou ik dit soort eenvoudige klusjes zelf moeten opknappen.

Het laatste stuk meubilair stond nog maar net op zijn plaats en Jem, mijn stalknecht, was nog maar net weg om de stal te inspecteren toen ik een klop op de achterdeur hoorde. Ik haastte me door de nog onbekende vertrekken en trof bij de deur een

aantrekkelijke vrouw van een jaar of veertig aan. Hoewel ze zeer eenvoudig en kuis gekleed ging, was ze op haar manier zeker zo elegant als Lady Elham. Ze had een mand bij zich, bedekt met een linnen doek, alsof ze zich had voorbereid op een picknick.

In reactie op mijn buiging maakte ze een revérence en zei: ‘Mevrouw Beckles, tot uw dienst, dominee Campion. Ik ben in betrekking bij Lady Elham, waar mij de eervolle taak van hoofd van de huishouding is toegefallen. Ik hoop dat deze kleinigheden uw leven iets aangeneramer zullen maken totdat uw eigen staf arriveert.’

‘Mijn dank is groot, mevrouw Beckles. Dat is bijzonder vriendelijk van Lady Elham –’ Ik stopte abrupt. ‘Neemt u mij niet kwalijk, mevrouw Beckles. Deze geschenken zijn van u, niet van Lady Elham, is het wel?’

Ze glimlachte bescheiden. ‘Een man heeft zo zijn behoeftes, meneer. Zal ik ze voor u in de keuken zetten?’

‘Dat kan ik onmogelijk –’ Maar ik deed evengoed een stap opzij.

‘Sinds wanneer weet een man de weg in de keuken, meneer? Om maar niet te spreken over een heer.’

Haar oprechte gezichtsuitdrukking maakte dat ik haar vertrouwde. ‘Mevrouw Beckles, hier in Moreton St. Jude ben ik geen heer meer.’

Ze hief haar kin. ‘Met alle respect, meneer, of u een heer bent of niet heeft meer van doen met gedrag dan met geboorte – neemt u me niet kwalijk dat ik het zo zeg,’ voegde ze vlug toe. Maar bij het zien van mijn glimlach ging ze verder: ‘Boven, in de Priorij, ontmoet ik heren die zich gedragen als beesten, maar ook arbeiders die zo zachtmoedig en vriendelijk zijn dat ze niet slechts met een zilveren lepel, maar met een heel zilveren bestek in de mond geboren hadden kunnen zijn.’

Ik liet mijn hoofd hangen, maar hief het weer omhoog om haar antwoord te geven: ‘Mevrouw Beckles, u hebt zojuist een betere preek gehouden dan ik ooit van mijn leven zal doen.’

‘Nee, meneer, ieder zijn of haar vak. En het mijne is u adviseren om in deze keuken met spoed een nieuw fornuis te laten installeren.’

Ze onderwierp ook de rest van het huis aan een nauwkeurige inspectie, hing de gordijnen recht en borg het linnengoed op – even kordaat en bekwaam als Sutton, maar spraakzamer, hoewel geen van de uitspraken die volgden zo controversieel waren als haar opmerking over geboorte en adeldom. Ik probeerde haar uit te horen over mijn nieuwe burens, maar ze keek me recht in de ogen. ‘Dat zouden roddels en geruchten zijn, dominee Campion. U moet zelf een oordeel vellen. U zult fouten maken – dat overkomt iedere jongeman – maar ik betwijfel of het er veel zullen zijn. Kijk eens aan, in elk geval hebt u morgenochtend een schoon hemd om aan te trekken,’ zei ze, terwijl ze de laatste lade dichtschoof. ‘Ik zal de oude mevrouw Phipps vragen om uw was voor u te doen, als u dat goed vindt. Elke twee weken? Of elke maand?’

Ik schudde mijn hoofd. ‘Mevrouw Beckles, doe alstublieft wat u goeddunkt. Als u in staat bent om de gang van zaken in een huis zo groot als de Priorij soepel te laten verlopen, durf ik te zweren dat u ook weet wat het beste is voor een huishouden als dit.’

Haar lach onthulde haar sterke, witte tanden, tanden waar Lady Elham ongetwijfeld zeer jaloers op was.

Eindelijk sneed ik het onderwerp aan waar ik de hele ochtend al over had willen praten. ‘Mag ik u misschien vragen, mevrouw Beckles, hoe de jonge Lizzie er vanochtend aan toe is?’

‘Dat mag u zeker. Ze is van streek en huilt wat sneller dan anders, daarom heb ik haar vanochtend wat taken in mijn kamer gegeven.’ Ze glimlachte. ‘Wat u gisteren gedaan hebt was zeer achtenswaardig, dominee. Andere jongemannen in uw situatie zouden de andere kant opgekeken hebben. Maar u hebt het juiste gedaan. Ik zou het fijn vinden voor Lizzie als ze een betrekking zou kunnen vinden in een ander huis, maar waar ze ook heen gaat, er zouden altijd jonge onbesuisde vlegels zijn die zouden denken dat zij er was voor hun vermaak. Hier kan ik haar tenminste nog een beetje in het oog houden. Maar nog één advies, dominee. Laat u bij het kiezen van uw staf leiden door uw hoofd, niet door uw hart. Een alledaags meisje werkt vaak harder dan een mooi meisje.’

‘Ik neem aan, mevrouw Beckles, dat u mij niemand kunt aanbevelen?’

Ze schudde vastbesloten haar hoofd. ‘Dat moet u bespreken met uw nieuwe huishoudster en kokkin. Zij is tenslotte ook degene die haar moet opleiden.’

‘En waar kan ik een huishoudster en kokkin vinden? Is het wijs om meneer Davies om advies te vragen?’

‘We wisten allebei al wat haar antwoord zou zijn. ‘Ik denk dat ik daar wel iemand voor weet,’ zei ze.

In weerwil van alle gordijnen, tapijten, tafels en stoelen voelde het huis na haar vertrek uitzonderlijk leeg aan.

Ik trok me terug op de meest voor de hand liggende plek – in de kerk van St Jude’s, waar ik omgeven door de heilige stilte van het oude gebouw mijn ochtendgebeden opzegde, zij het wat verlaat, en tijd nam om vertrouwd te raken met de sfeer.

Toen ik uiteindelijk opstond keek ik om me heen. Te oordelen naar de vorm van de bogen en de ramen stamde het gebouw uit de tijd van de Normandiërs. Ik zag koperwerk in overvloed, en er stonden een paar majestueuze grafombes met daarin de stoffelijke resten van de familie die het gebouw en de omliggende gronden als leengoed aan de kerk beschikbaar had gesteld. De Latijnse inscripties deden verslag van hun buitengewoon vrome leven. *Nil nisi bonum*, dacht ik bij mezelf. De koorbanken leken net zo oud als die in de kapel van King’s College in Cambridge, waar ik mijn graad had behaald en later in mijn ambt bevestigd was. Ik ging even in een van die banken zitten. Het voelde vertrouwd, alsof ik thuiskwam – een gevoel dat ik in de pastorie nog niet gehad had. Op datzelfde moment, als een soort begroeting, viel het zonlicht door de glas-in-loodramen naar binnen, op mijn handen, als een waterval van kleuren.

Ik had de zware deur nog maar nauwelijks achter me dicht gedaan toen ik besepte dat ik niet alleen was. Een man van een jaar of dertig, een riek in de ene en een vormeloze hoed in de andere hand, begroette me. Hoewel hij ongeveer van dezelfde leeftijd was als Jem was deze man broodmager, terwijl Jem

breed genoeg was om mij te kunnen dragen – wat hij ook eens daadwerkelijk had gedaan, toen ik veel te veel gedronken had. Het ingevallen gezicht van de man vormde een groot contrast met Jems mannelijke trekken.

‘Simon Clark, eerwaarde,’ zei hij ter begroeting. ‘Uw koster, eerwaarde.’

Was deze man in staat om een graf van twee meter diep te graven? Ik betwijfelde het, maar wist toen nog niet hoe snel hij zou bewijzen dat mijn zorgen ongegrond waren.

‘Noem mij maar dominee Campion, meneer Clark. En gaat u vooral verder met uw uitmuntende werk.’ Nu ik om me heen keek zag ik hoe netjes het kerkhof erbij lag, hoe goed het onderhouden was. Het gras was onberispelijk en nergens was ook maar een sprietje onkruid te zien. Hij bleef staan waar hij stond, nog steeds glimlachend, en ik voegde er naar waarheid aan toe: ‘Ik heb nog nooit een kerkhof gezien dat er zo prachtig bij lag. Is dat allemaal uw werk?’

Zijn ogen werden groot en hij knikte heftig. ‘Dank u, eerwaarde!’

Ik schudde mijn hoofd. ‘Nee, ik moet u bedanken. U bent ook degene die de kerk schoonmaakt?’

Hij slikte hoorbaar. ‘Dat doet mijn lieve vrouw, eerwaarde. Ze doet haar best, eerwaarde.’

‘Bedank haar dan alstublieft namens mij.’

‘Dank u, eerwaarde.’

Het was duidelijk dat hij niet in beweging zou komen voor dat ik dat deed, dus met een laatste glimlach draaide ik me om en liep in de richting van het portaal.

Ik kwam oog in oog te staan met twee ernstig kijkende landarbeiders, de ene breed en met rode wangen, de andere net zo bleek en mager als Simon Clark. Ze deden geen van beiden ook maar de geringste poging tot vriendelijkheid.

‘En wie mag u wel wezen, jongheer?’ vroeg de man met het rode gezicht op barse toon.

‘Verdraaid, het is de nieuwe dominee!’ riep zijn metgezel uit nu hij eindelijk mijn witte boord in het vizier kreeg. Hij trok zijn hoed van zijn hoofd en boog.

Ik stak mijn hand uit en glimlachte. ‘Dominee Campion is mijn naam,’ verklaarde ik plechtig.

Inmiddels waren beide mannen blootshoofds en hadden ze een onderdanige pose aangenomen. Wellicht een verbetering in vergelijking met hun eerdere agressie. De een na de ander wreef zijn rechterhand ruw langs zijn broek en stak hem uit naar mij.

‘Neemt u het ons het niet kwalijk, meneer, we hadden niet verwacht dat u er nu al zou zijn.’

‘Of dat u zo jong zou zijn, niet nu zo veel goeie jongens zich als soldaat bij het leger hebben aangemeld.’

Ik zei niets.

‘Wij zijn de kerkmeesters, eerwaarde. Deze meneer hier is boer Bulmer.’

De man met het rode gezicht boog opnieuw.

‘En ik ben Dusty Miller,’ voegde de bleke toe, met een haast tandeloze grijns. ‘De molenaar.’ Hij klopte op zijn zak om zijn woorden kracht bij te zetten, wat beloond werd met een wolkje wit stof. Hij hoestte, hoewel meer ter voorbereiding op een uittentreuren geofende voordacht dan als reactie op het meel. ‘Welkom bij uw nieuwe kudde, meneer Campion. We hopen dat alles aan uw verwachtingen voldoet, maar mocht dat niet zo zijn, wees er dan van verzekerd dat we zullen doen wat in onze macht ligt om dat alsnog recht te zetten.’ Hoeveel uren, hoeveel aantekeningen en hoeveel wijzigingen had het gevegd voordat hij deze zin uit zijn hoofd kon opzeggen?

‘Dank u, heren. Ik ben er zeker van dat onze samenwerking zeer prettig zal verlopen.’

‘We hebben gehoord dat u nog geen meubilair hebt, dominee,’ zei Bulmer.

‘Nee, en ook nog geen bedienden,’ vulde Miller aan.

Ik glimlachte. ‘Tot mijn vreugde heeft de voerman vanmorgen al mijn eigendommen afgeleverd. En wat betreft bedienden –’ Ik had meer vertrouwen in het advies van mevrouw Beckles dan in dat van hen, maar luisteren kon geen kwaad.

‘U hebt ongetwijfeld behoefte aan een ervaren dienstmeid,’ stelde boer Bulmer vast, met wat in mijn ogen een ongepaste grijns leek.

Ik vermoedde een valstrik en zei op vastbesloten toon: ‘Mijn nieuwe huishoudster zal de rest van de staf samenstellen.’ Ik dankte de hemel voor de vooruitziende blik van mevrouw Beckles.

Ze wisselden een blik uit. Miller klemde zijn laatste paar tanden op elkaar – ik kon me niet voorstellen dat ze lang tegen die druk bestand zouden zijn.

‘Had de vorige predikant geen mensen in dienst?’ ging ik verder.

‘Lieve hemel, hij had er maar één. En zij is met hem meegegaan naar zijn nieuwe standplaats in de buurt van Bath.’

‘Dergelijke trouw is lovenswaardig,’ merkte ik op, hoewel ik diep van binnen wenste dat de band die deze vrouw met haar geboortedorp had gehad wat sterker geweest was.

Mijn naïviteit resulteerde in bulderend gelach, dat snel – maar niet snel genoeg – onderdrukt werd. ‘Potverdikkeme nog aan toe, natuurlijk is ze trouw! Ze is inmiddels namelijk met die ouwe dominee getrouwd. En er wordt gezegd dat ze binnenkort gezinsuitbreiding verwachten.’ Deze keer was de betekenis van zijn grijns onmiskenbaar.

‘En dat voor een man die zijn zestigste verjaardag al achter de rug heeft,’ voegde Miller toe, zijn stem een mengeling van bewondering en jaloezie.

‘En zij nog niet eens 25, zou ik durven zweren. Ja, naar zo’n huishoudster moeten we voor u ook op zoek, dominee Campion. U wilt vast en zeker ook eerst weten of het goed zit met het nageslacht voordat u in het bootje stapt!’ Hij lachte hard, en het geluid weerkaatste tegen de bomen.

‘Ik ben ervan op de hoogte dat dat gebruikelijk is bij mensen die niet beter weten, maar naar mijn overtuiging, heren, is dat niet de weg die een ware man van God bewandelt.’

‘Waag het niet om kwaad te spreken van meneer Hetherington,’ zei Miller op scherpe toon. ‘Een beste man was het, en een gedreven jager. Ze hebben hem drie keer op een draagbaar naar huis gebracht, op sterven na dood. Maar het volgende seizoen was hij weer van de partij, zoals het een echte man betaamt.’

Ik boog zwijgend en koeltjes. ‘Ik geloof dat ik verwacht word

in de pastorie. Maar ik vier morgen opnieuw de ochtenddienst en ik hoop op uw beider aanwezigheid. Prettige dag nog, heren.'

Hulpeloosheid was een heel nieuwe ervaring voor me. Toen ik naar Eton ging was ik goed voorbereid dankzij de adviezen van mijn oudere broer en op Cambridge werd ik op mijn eerste dag al opgewacht door vrienden van school. Hier was niemand die ik kende, en hoewel ik dacht dat het zelfs mij zou moeten lukken om uit de inhoud van de mand van die lieve mevrouw Beckles een middagmaal samen te stellen, merkte ik dat ik onbewust stond te wachten op een bediende die mijn spullen zou uitpakken, een bord en een mes voor me op zou zoeken en zelfs mijn stoel naar achteren zou schuiven.

De enige bediende die ik nog overhad was Jem, die nog steeds druk bezig was in de stallen – zo smerig dat je er nog geen varkens zou houden. Het was niet meer dan terecht dat ik hem deze keer zou bedienen. Maar hoe kreeg ik dat voor elkaar zonder hem in verlegenheid te brengen? Uiteindelijk kwam de gedachte bij mij op dat we samen in de tuin zouden kunnen zitten, misschien op een hooibaal, en een echte ouderwetse picknick konden houden. Ik nam een mand mee naar buiten en riep hem. Hij waste zich eerst met water uit de pomp en trok toen, niet helemaal op zijn gemak, drie hooibalen bij – de derde uiteraard als tafel. Hij veegde zijn handen af aan het stro, duidelijk opgelaten, waaruit ik opmaakte dat hij zichzelf niet geschikt achtte voor de taak van butler. Daarom spreidde ik het kleed zelf maar over de derde baal uit en legde de inhoud van de mand erop. Mevrouw Beckles had een flinke kan bier in de mand gestopt, samen met een paar plakken koud vlees en twee stevige pasteien. In de keuken lag meer dan genoeg bestek, zorgvuldig opgeborgen door mevrouw Beckles, maar ik wist niet waar. Zonder iets te zeggen haalde Jem een zakmes tevoorschijn en sneed twee enorme stukken schapenpastei af.

Mijn honger werd gestild, maar mijn verlangen naar een goed gesprek niet. Jem was altijd al zwijgzaam, maar nu zei hij helemaal niets, behalve twee of drie korte opmerkingen over de

paarden. Na de maaltijd lag de rest van de dag nog voor me, eindeloos uitgestrekt en door mijzelf in te vullen. Mevrouw Beckles was heel hulpvaardig geweest, maar aan mijn studeerkamer had ze zich niet gewaagd – en volkomen terecht. Mijn boeken wachtten op mij.

Toen ik het allerlaatste exemplaar in mijn mooie nieuwe boekenkast gezet had, had ik opnieuw de hoop dat ik me hier uiteindelijk misschien toch thuis zou voelen, omgeven door mijn oude vrienden met hun versleten kaften, maar met een inhoud die altijd weer nieuw en verkwikkend was. Ik zat nu echter zo onder het vuil dat ik maar één optie had; gebruik maken van dezelfde pomp als waar Jem zich eerder onder had afgespoeld. Ik droop dus van het water op het moment dat ik in de verte mijn nieuwe deurbel hoorde. Er was natuurlijk geen bediende die de deur open kon doen en ik kon de gedachte dat ik een bezoeker mis zou lopen niet verdragen. Ik trok mijn hemd aan en haastte me naar het huis.

‘Hallo? Hallo daar?’ Wie het ook was, hij had niet gewacht, maar was alvast naar binnen gestapt, zijn robuuste gestalte stak zwart af tegen de felle middagzon.

Nog steeds slechts gekleed in mijn hemd stapte ik naar voren, mijn hand uitgestoken. Als mijn gast zich niet druk maakte om ceremonieel zou ik dat ook niet doen.

‘Edmund Hansard, tot uw dienst, meneer,’ begroette hij me, terwijl hij zijn vormeloze hoed afnam en een ouderwetse pruik onthulde. Aan zijn gezicht te zien was de man ergens in de vijftig.

‘Tobias Campion aangenaam,’ antwoordde ik met een kleine buiging. Mijn hand ging verloren in de zijne.

‘Ik ben in het voordeel,’ lachte hij, zijn blauwe ogen twinklend van plezier. ‘Ik weet dat u de nieuwe dominee bent, maar u kunt onmogelijk weten dat ik de dokter ben. En ik ben hier niet om ziekten te behandelen – u lijkt mij een gezonde jongeman – maar om u te vragen vanavond de maaltijd met mij te gebruiken. O, en neem uw bediende ook mee. Ik twijfel er niet aan dat de mijne goed voor hem zullen zorgen.’

‘Dat is bijzonder vriendelijk –’ begon ik.

‘Heb ik niet ergens gelezen dat men voor een ander moet doen wat men zelf in zijn plaats ook graag zou willen? Nou, beste man, iemand moet u voorzien van wat te eten en te drinken, zo simpel is dat. Al zijn de maaltijden bij mij eenvoudig, moet ik erbij zeggen, en hou ik plattelandstijden aan. Is zes uur te vroeg voor u? U kunt mij vinden in Langley House, aan Leamington Road. Tot zes uur, dan. En kleed u zich vooral niet te formeel.’

‘Tot zes uur,’ stemde ik in.

Hij vertrok zonder verdere poespas en liet, net als mevrouw Beckles eerder die dag, een voelbare leegte na.

‘Langley House,’ herhaalde ik tegen Jem toen we zij aan zij door het dorp reden, vanuit het westen overgoten met het roodgouden licht van de zon.

Op het grasveld speelden een paar heel jonge jongens, niet ouder dan een jaar of vijf, zes, een spel met een slaghout en een bal. Achter het grasveld lag een eendenvijver en aan mijn linkerkant bevond zich de achterkant van de begraafplaats van St Jude. De *Silent Woman*, zo oud dat Shakespeare zelf er misschien wel eens wat gedronken had, lag tegenover de begraafplaats, lager dan de rest. Aan de rand van het dorp werd een koetshuis gebouwd, vast en zeker omdat er langs het dorp een tolgeweg was aangelegd. Het zou het enige gebouw met status zijn, afgezien van de kerk zelf, natuurlijk. De rest van het dorp bestond uit schilderachtige hutjes met rieten daken, her en der verspreid over de groene vlakten waar onze dichters zo hoog over opgaven.

We raakten steeds verder van Moreton Priory verwijderd, rijdend langs keurig onderhouden, en naar ik hoopte vruchtbare, akkers. Jem reed naast me, zoals hij altijd gedaan had sinds de dag waarop hij me leerde paardrijden. Het was het enige moment waarop hij toestond dat ik hem als mijn vriend behandelde.

‘En naar wat voor huis zijn we op zoek?’ vroeg hij.

‘Weet je, ik heb echt geen idee.’ Ik liet mijn blik langs de hutjes glijden en groette de mannen die, slechts gekleed in een

onderhemd, bezig waren in hun tuintjes, tot de laatste vierkante centimeter vol geplant met felgekleurde bloemen en groenten die ik niet kende. ‘Op zo’n klein stukje grond groeit toch zeker niet genoeg om een heel gezin van te onderhouden?’ riep ik uit. ‘De moestuinen van de arbeiders van mijn vader zijn drie of vier keer zo groot.’

‘Niet alle boeren zijn zo royaal als uw edele vader,’ antwoordde Jem, die de halfnaakte kinderen bekeek alsof ze niet veel meer waren dan dieren. Hun smerige handen schoten omhoog terwijl we voorbijreden. Ik gooide een handvol muntjes naar ze toe en nam me voor om me, zo God het wilde, in de toekomst in te spannen voor blijvende veranderingen.

Enige tijd later lagen de hutjes achter ons. Parallel aan de weg stond een hoge stenen muur. Na ongeveer een kilometer werd de muur onderbroken door een kunstig hek, met daarachter een met grint bedekte oprijlaan die naar een huis leidde dat zo’n dertig á veertig jaar oud was, elegant en precies in proportie.

‘Zou dit het kunnen zijn?’ vroeg Jem. ‘Wel een heel mooi huis voor een plattelandsdokter.’

Dat was het zeker. Het rode, bakstenen huis had een warme glans. Het was drie verdiepingen hoog en de symmetrie van het gebouw was een lust voor het oog. Misschien dat het me onbewust deed denken aan het poppenhuis waar mijn zus vroeger zo dol op was.

Twee jongens die naar huis slenterden verzekerden ons ervan – na een penny van mij en een boze blik van Jem, gevolgd door de opmerking dat ze zich moesten gedragen als de dominee tegen hen sprak – dat dit inderdaad het huis van dokter Hansard was. We wisselden een geamuseerde, quasi-zielige grijns en spoorden onze paarden aan, om even later door de gastheer zelf begroet te worden, die op de veranda stond en juist verward was in een ernstig gesprek met zijn stalknecht.

Toen hij ons zag, verscheen er een brede glimlach op zijn gezicht. ‘Welkom op Langley House,’ zei hij.

De avond vloog om. Op een gegeven moment, misschien terwijl we op ons gemak dineerden, of misschien toen we na

afloop van de maaltijd een glas port dronken, gebeurde er iets tussen mij en Edmund Hansard; in plaats van sympathieke, maar vage bekenden beseften we dat we bezig waren om vrienden te worden. Misschien was het op het moment dat hij me zijn laboratorium liet zien en me uitlegde dat hij probeerde om uit een blauwe hyacint roze bloemen te kweken, misschien kwam het door zijn verzameling vreemde voorwerpen of zelfs door zijn bibliotheek, waar een bescheiden vuurtje brandde om de avondkilte te verjagen.

Bij mijn zusters werd het verschil tussen kennissen en vriendinnen bepaald door het uitwisselen van vertrouwelijkheden, maar zelfs zonder zo'n uitwisseling wisten de dokter en ik dat we op dezelfde manier in het leven stonden. En dat zonder dat we – voor zover ik me kon herinneren – ook maar één keer bewust waren ingegaan op onze diepgaande overtuigingen.

Hij bood me een laatste glas cognac aan.

‘Dus nu begrijpt u,’ herhaalde hij nog een keer, ‘waarom de mensen hier niet weten wat ze nu eigenlijk aan me hebben. Ze zien dit prachtige huis en vervolgens komt daar een oude dorpsdokter uit tevoorschijn. Moeten ze me nu binnenlaten door de hoofdingang van hun landhuizen – zoals, dat moet ik toegeven, Lord en Lady Elham inmiddels doen – of me met mijn staart tussen mijn benen naar de achteringang sturen, die door de bedienden gebruikt wordt?’

‘Een man met uw papieren –’ begon ik.

‘Wordt minder gerespecteerd om de kennis die in zijn hoofd zit dan om de hoeveelheid land die hij bezit, precies zoals bij elke andere landheer het geval is. Denkt u werkelijk dat ik benoemd zou zijn tot lekenrechter als ik niet zo veel grond gehad had? Zouden mijn bibliotheek, mijn reizen en mijn papieren, zoals u ze noemt, genoeg geweest zijn om mij deze verantwoordelijkheid toe te vertrouwen? Ik denk het niet, mijn vriend. En ik durf te beweren dat ik, als ze zouden weten hoe ik aan mijn land en mijn huis gekomen ben, waarschijnlijk ook niet –’ Hij slikte de rest van de zin in toen het galmen van zijn deurbel, vast en zeker luid genoeg om de doden tot leven te wekken, door het huis weerklonk. Hij sprong onmiddellijk op.

‘Dat kan op dit late uur maar twee dingen betekenen – een geboorte of een sterfgeval,’ zei hij met een verontschuldigende grijns. ‘Mijn jonge Tobias, excuses voor dit abrupte afscheid. Maar ik heb het gevoel dat wij het goed zullen kunnen vinden, samen.’

En met die woorden beende hij de gang door, waar hij zijn hoed en zijn tas aanpakte van de bediende die de voordeur al voor hem openhield. Terwijl we naar buiten liepen, werd zijn paard al gebracht. Dokter Hansard zette het jongetje dat de boodschap was komen brengen voor zich op het paard en ging ervandoor.

Niet veel later leidde Jem Titus voor.

‘Blijkbaar heeft hij die bel ook verbonden met de keuken en de stal, zodat George – dat is zijn stalknecht – altijd precies weet wanneer hij het paard moet zadelen,’ zei hij. ‘Wilt u hem achterna, meneer Tobias?’

Ik dacht even na. Opnieuw voelde ik het diepe verlangen om van iemand anders te horen wat ik moest doen. Maar ik had nu geen mentor meer die me kon begeleiden. ‘Als het een geboorte is, loop ik alleen maar in de weg,’ mijmerde ik. ‘En als het niet goed gaat met de moeder of de baby weet ik zeker dat hij me zal laten halen.’

Jem fronste. ‘Maar het zou ook een sterfbed kunnen zijn waar ze hem bij geroepen hebben. En ik zal maar gewoon zeggen wat ik denk, meneer Tobias, daar hoort u wél te zijn.’

Om zo door mijn eigen bediende op mijn plicht gewezen te worden! Ik liet me in stilte door hem in het zadel helpen en enkele tellen later waren we op weg, volgend in het spoor van de goede dokter.